

BASIN DUYURUSU

Cari işlemler açığının uygulanan program öngörüsünün bir miktar üzerinde gerçekleşmesi ve bu açığın finansmanında önemli payı olan yurtdışından borçlanmaların, yıl sonuna yaklaşılması nedeniyle, mevsimsel olarak azalması uygulanan para programının bir özelliği olarak likiditede sıkışıklığa yol açmıştır.

Arjantin ve benzer gelişmekte olan piyasalar'daki yabancı yatırımcıların tedirginliği, mevsimsel olarak ortaya çıkması beklenen bu likidite darlığını giderebilecek yurtdışı kaynakların sisteme girmesini de engellemiştir.

Bunların sonucunda, finansal piyasalarda, Kasım ayı ikinci yarısından başlayarak bir hareketlilik ortaya çıkmıştır. Para piyasalarında oluşan faizler, ortaya çıkan likidite sıkışıklığı nedeniyle artmış ve bu durum Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) ikincil piyasa faiz oranlarının da yükselmesine neden olmuştur.

Bu hareketlilik ile beraber, piyasa oyuncularının kendi aralarında ortaya çıkan güven bunalımı, geçici olan bu likidite sıkışıklığının faizler üzerindeki etkisini daha da artırmıştır. Öte yandan, bu gelişmelerden olumsuz yönde etkilenen, kısa vadeli yabancı sermaye, faizlerde ortaya çıkan yükselişe rağmen ülkemizden çıkmayı tercih etmiştir.

Merkez Bankası, bu dönemdeki para politikasını, yukarıdaki saptamalar doğrultusunda, Uluslararası Para Fonu ile bir mutabakat içinde oluşturmuş ve sistemin ihtiyacı olan Türk Lirası ve döviz fonlarını, Net İç Varlıklar hedefini gözetmeden sağlamıştır. Bunun bir sonucu olarak Net İç Varlıklar büyüklüğü artarak, 29 Kasım itibariyle 1944 trilyon Türk lirasına çıkmıştır.

Merkez Bankası, sistemin ihtiyacı olan TL likiditeyi, üç yoldan vermiştir: - Disponibilite yükümlülüğü dolayısıyla serbest tevdiat tutma dönemi bir haftadan altı haftaya çıkarılmış, bu sayede bankaların yaklaşık bir milyar ABD dolarlık bir likidite kaynağı üzerindeki insiyatifleri artırılmıştır.

- Piyasa oyuncularının birbirlerine olan güvensizliğinin piyasalarda bir tıkanmaya yol açmaması amacıyla Merkez Bankası ilave fonlama imkanları yaratmış ve piyasa oyuncuları arasında bir köprü görevi görmüştür.

- Daha önce Rusya krizinde de görüldüğü üzere, sistemin faizlere olan duyarlılığını ortadan kaldıran hareketlerin önüne geçmek için, Hazine ile bir koordinasyon içinde geri alım ihaleleri gerçekleştirerek, ilave likidite imkanı yaratmıştır.

Alınan bu önlemler ile sistemin işlemesi sağlanmıştır.

Gelinen bu noktada, yeniden para programı esaslarına dönülmesi gerekmektedir.

Bu doğrultuda Merkez Bankası, piyasalara bir referans noktası oluşturabilmek amacıyla Net İç Varlıklar büyüklüğünün alabileceği tavan değeri yeni bir noktada dondurma kararı almıştır. Buna göre, bugünden itibaren (bugün dahil) gün sonu ekstra repo yapılmayacak olup, Net İç Varlıklarda ki yeni referans noktası 30 Kasım 2000 tarihi itibarıyla ulaşılan büyüklük olacaktır.

1 Aralık 2000 tarihinden başlayarak Merkez Bankası'nın likidite politikası Net İç Varlıklardaki bu yeni referans noktası temel alınarak yürütülecektir. Uluslararası Para fonu ile mutabakat içinde alınan bu karar doğrultusunda, bu tarihten başlayarak sisteme ek likidite, eskiden olduğu gibi, sadece döviz karşılığında sağlanacaktır.

Öte yandan, sistemin kendi arasındaki likidite akışını sürekli kılmak amacıyla Merkez Bankası bünyesindeki Bankalararası Para Piyasası'nda, vadeli işlemler için tanınan global limitin ilavesi suretiyle, Bankaların birbirleriyle yaptıkları gecelik işlemler için uygulanan limitler artırılmıştır.

Merkez Bankası ülkemizdeki piyasa oyuncularının da bu çerçevede program uygulamasında üzerine düşen görevleri sorumlulukla yerine getireceklerine inanmaktadır.